

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

UZDOWO

1. Nazwa

wiadukt kolejowy

2. Czas powstania

1909-1910

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Uzdowo
13-214 Uzdowo

5. Przynależność administracyjna

województwo:
warmińsko-mazurskie

powiat:
działdowski

gmina:
Działdowo

6. Formy ochrony
**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:

.....
- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

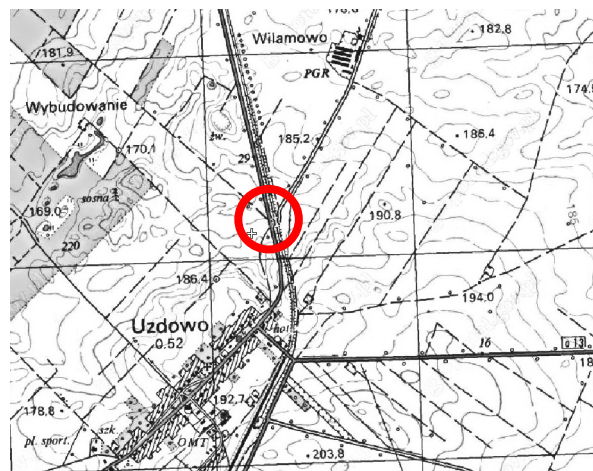
- Gminna Ewidencja Zabytków

7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

9. Fotografia dodatkowa

10. Opis architektoniczny

Obiekt położony w przebiegu linii kolejowej, w gruntowym nasypie kolejowym. Most jednoprzęsłowy, murowany z kamiennych ciosów o sklepieniu kolebkowym, wykonany z cegły ceramicznej licowej. Archiwolta sklepienia wsparta na podporach wykonanych z ciosów granitowych. Obiekt umocniony przyczółkami wykonanymi z ciosów kamiennych zwieńczonych betonową czapą, wysuniętymi wzdłuż drogi na grubość nasypu. W przejeździe nawierzchnia asfaltowa. W poziomie szczytu mostu metalowa bariera o prostym, geometrycznym układzie.

11. Stan zachowania

Zachowana bryła i kształt obiektu. Widoczne ubytki spoinowania pomiędzy elementami kamiennymi.

12. Historia miejscowości lub obiektu

Uzdowo (*Usdau*) założono na ziemiach nadanych Piotrowi z Leszcza. Dokumentem z 15.08.1321r. mistrz Fryderyk von Wildenberg nadał 1440 wiók rycerzom z ziemi chełmińskiej: Piotrowi z Leszcza, Heinemanowi z Wądzyna i jego bratu Konradowi z Grzybin. Potomkowie ich przybrali nazwiska Leskich, Wądzynskich i Bażyńskich. Było to największe nadanie lenne w ziemi sasińskiej i nadanie precedensowe (w późniejszych dokumentach lokacyjnych widnieć zwrot "na takich warunkach, na jakich otrzymali ziemię Piotr z Leszcza i towarzysze"). Linie Samborowo-Turza Wielka otwarto 01.X.1910r. Praktycznie wszystkie stacje miały małe nastawnie i po kilka torów z rozjazdami. Samborowo, Dąbrówno i Turza Wielka posiadały status stacji kolejowych 3 klasy, pozostałe były stacjami 4 klasy, Turza była przystankiem (dwutorowym z rozjazdami). Za wiaduktem w Uzdowie przebiegała dawna granica polsko-niemiecka. W l. 1920-1939 nie prowadzono ruchu przez granicę. Po 1939r. przywrócono ruch na całej linii. Węzły końcowe (Turza i Samborowo) wykorzystywano tylko dla ruchu lokalnego. W 1945r. Armia Czerwona zrabowała tory między Uzdowem a Samborowem.

13. Uwagi

Ze względu na wartości historyczno-kulturowe dokumentujące budownictwo związaną z infrastrukturą kolejową, obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków.